Анализ на “До моето първо либе” от Христо Ботев

Публикувано от **mOn** на **10.03.2010**

“До моето първо либе” от Христо Ботев

/анализ/

В своето стихотворение “До моето първо либе”, Христо Ботев противопоставя реалния живот на робство и мъки срещу живот на илюзии и явно отричане на действителността. Тези два различни начина на живот са представени чрез песента на либето и песента на гората. Лирическият герой не желае да се вслушва в песента на либето и да приеме илюзията за спокойствие и мир. Той вижда през тази илюзия реалността за мъките и страданията на цял един народ. Отричайки нереалния живот, който му се предлага, лирическият герой се пренася мислено на далечно място, където той води своята битка срещу неправдите на реалността. Само там той е способен да изпее и своята собствена песен за истинската, реалната любов.

Песента на либето представя човешката любов между мъжа и жената (“песен любовна”). Лирическият герой отхвърля тази любов, защото вижда, че тя е невъзможна във време на мъки и тегло. Тази любов е като окови, които заслепяват човека и не му позволяват да види реалността. Изборът да и се подчиниш е избор да приемеш робството, да се примириш с живота, който ти е даден и да се опиташ да не обръщаш внимание на действителността, заживявайки в една илюзия. Ботев превръща думите любов и робство в контекстови синоними като изразява неприязън към любовната песен, наричайки я “отрова”. Въпреки това, лирическият герой не отрича любовта като цяло:

Забрави ти онез полуди,

В тез гърди веч любов не грее

Неговите думи подсказват, че в миналото, преди той да осъзнае реалността, такова чувство е

съществувало. Единствено тежката действителност прави такава любов невъзможна, отнемайки нейната красота. Скръбта и болката са тези, които отнемат способността на сърцето да обича истински (“сърце зло в злоба обвито”) и всеки опит да се възроди тази способност е невъзможен докато болката не отмине.

Реалният живот се изразява чрез песента на гората и плача на сиромасите. Плач и песен е още една двойка контекстови синоними, които Ботев използва. Така писателят определя песента за реалността като плач, като изразяване на мъките от тежкия живот на действителността. Макар и тъжна, точно към тази песен се стреми лирическият герой (“За тоз глас ми копней душата”), защото в нея се съдържа истината. Думите на героя:

Запей, или млъкни, махни се!

изразяват неговия стремеж към тази истина и неговото нежелание да приеме друго освен нея. Ето защо той иска и неговото либе да прозре, да възприеме тази реалност като единствената възможност за истински живот, карайки я да запее и тя тъжната песен. Лирическият герой дори изразява несгодите и теглата на живота под робството: загуба на моралните основи на човека (“брат брата убива”), отнемане на щастието на младостта (“как гинат сили и младост”) и разкъсване на патриархалната система на семейството (“как плаче сирота вдовица//и как теглят без дом дечица!”).

При споменатите обстоятелства на реалността, нормален живот, както и нормална любов, са невъзможни. Ето защо лирическият герой иска да се бори с реалността. Той се пренася на далечно място, “там”, където той повежда своята битка с теглата на действителността, “тук”:

Там, де земя гърми и тътне

от викове страшни и злобни

и предсмъртни песни надгробни...

Това място е твърде различно от реалността, която лирическия герой представя. Ето защо можем да заключим, че то няма своите физически измерения, а по-скоро се намира в мечтите на героя. Там той се бори и умира в името на реалността, която търси. Там той не е сам в своята кауза, там на тъжната песен на гората отвръщат множество “предсмъртни песни надгробни” на онези, които

са до него в тази битка. Макар и да няма определено място, за реалността “там” се говори изцяло в сегашно време, тоест, в мечтите на лирическия герой борбата вече тече, а той само трябва да се включи в нея и да отдаде и своя дял, изпявайки своята предсмъртна песен. Това далечно място и борбата, която се води там са представени като величествени чрез необикновените и крайни действия там (“буря кърши клонове”, “зинали са страшни долове”, “пищи в тях зърно от свинец”). Но след една такава величествена битка следва заслужения момент на вечно спокойствие (“мила усмивка”, “сладка почивка”), донесено от смъртта. Това спокойствие и тази смърт са дори желани от лирическия герой, защото само чрез тях той може наистина да се почувства отдаден на мечтаната борба. Само преди смъртта, в момента на “кървава напивка”, лирическият герой може да намери в себе си силата сам да отговори на песента на гората, сам да запее за онова, което наистина обича и за което мечтае.

“До моето първо либе” е стихотворение, което цели да разкрие истината за робския живот. То носи посланието, че животът под робство е илюзия за живот, че той е нереален и дори невъзможен. Така поставяйки проблема, Христо Ботев, чрез лирическия герой, оставя само една възможност: да се потърси истинския живот, да се поведе борба срещу илюзията и да се преоткрие отнетата действителност. Само тогава човешките чувства като любовта могат да съществуват наистина.

Powered by
Bukvar.bg
© 2010-2024